

## SITMANIN İMHASI HAKKINDA KANUN

**Kanun Numarası** : 7402  
**Kabul Tarihi** : 4/1/1960  
**Yayımlandığı Resmî Gazete: Tarih: 11/1/1960 Sayı: 10402**  
**Yayımlandığı Düstur** : Tertip: 3 Cilt: 41 Sayfa: 104

**Madde 1** – Yurt içinde sıtmanın imhası (Eradikasyon) bu kanun hükümlerine göre yapılır. Bu faaliyet beş yıl devam eder.

**(Ek: 22/12/1964 - 520/1. md.)** Bu süre Cumhurbaşkanı Kararı ile uzatılabilir.<sup>1</sup>

**Madde 2** – Sıtmanın imhası faaliyeti:

- a) Sıtmalıları kati şekilde tedavi ederek intan membalarını bertaraf etmek,
  - b) Nakil sivrisinekleri imha ederek sıtmanın intikalini önlemek,
- Suretiyle yapılır.

İmha faaliyeti yapılacak yerler ile faaliyet müddetleri Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletince tesbit olunur.

### Teşkilat ve Salahiyet

**Madde 3** – Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaleti:

- a) İmha faaliyeti yapılacak yerlerde lüzumlu bölge teşkilatı ile bölgeler grubu reislikleri ihdas etmeye, enstitüler ve laboratuvarlar tesis etmeye ve bu teşekkülleri icabında başka yerlere nakletmeye, kısmen veya tamamen kaldırmaya,
  - b) Sıtma tedavisine yarıyan ilaçları parasız vermeye,
- Salahiyetlidir.

**Madde 4** – Bölgeler grup reislikleri doğrudan doğruya Vekaletle bağlı olup gruplarına dahil bölgelerdeki teşkilatın ilmi murakıpleridirler. Bu sıfatla Vekaletçe imha mevzuunda verilmiş olan bütün emirlerin infazını murakabe ve temin ile mükellef olup imhanın süratle tahakkukundan mesuldürler.

Bölge reislikleri, bölgelerine dahil vilayet ve kazalardaki teşkilatın amiri olup bölgelerinin sıtma ile alakalı bütün ilmi, teknik ve idari işlerini tedvirle mükellef ve bu işlerin matlup şekilde yürütülmesinden mesuldürler.

---

<sup>1</sup> 2/7/2018 tarihli ve 698 sayılı KHK'nin 25 inci maddesi ile bu fıkırdaki yer alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

Bölge reislikleri, bulundukları vilayet vasıtasıyla Vekaletle muhabere ederler. Bölge reislikleri 3017 sayılı kanunun 30 uncu maddesinin 2 nci fıkrası hükmünden istisna edilmiştir.

**Madde 5** – Umumi ve mülhak bütçeli dairelerle hususi idareler, belediyeler, köy hükmi şahsiyetleri 3659 sayılı kanuna tabi teşekküller ve bunlara bağlı idare, müessese ve kurumlar ve sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait sair teşekküllerle bilümum hususi müessese ve işyeri sahip veya temsilcileri ve diğer hakiki şahıslar Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaleti veya teşkilat tarafından bu kanun gereğince tesbit olunan tedbirleri almak ve tesisleri yapmakla vazifelidirler.

### **Mecburiyet, Mükellefiyet ve Yasaklar**

**Madde 6** – İmha faaliyeti yapılan yerlerde:

a) 5 inci maddede yazılı daire, müessese ve teşekküllerle hakiki şahıslar; sokak, ev, bağ, bahçe, arsa, mera, çayır, kavaklık ve çeltiklik, taş, kum kireç, tuğla ve kiremit ocakları gibi yerlerde ve sivrisinek sürfelerinin yetiştirip inkişaf edebileceği müddet içinde su altında bırakılan tarlalarla fabrika, su harkları, su değirmenleri ve bentleri, çeşme ayakları gibi durgun su birikintileri husule getirebilecek sair yerlerde tesbit edilen sivrisinek sürfelerinin imhası ve bu yerlerin ıslahı hakkında teşkilat tarafından tavsiye olunacak tedbirleri tayin olunacak müddet içinde almaya mecburdurlar.

b) Yukarıdaki bentte mezkûr tedbirleri akim bıraktırmak, güçleştirmek, geciktirmek yasaktır. Bilümum binalar ile müstemilatında, bağ ve bahçe gibi yerlerde yapılacak tetkik ve teftişlere mani olunamaz.

**Madde 7** – Herkes, teşkilat tarafından mahallinde yapılacak umumi veya kısmi muayenelere icabet etmeye ve hastalığın teşhisi veya kütlenin sıtma paraziti endeksinin tayini maksadiyle yapılacak bakteriyolojik muayeneler için her talep vukuunda kan alınmasına ve ilaçların tatbikına müsaade etmeye mecburdur.

Bu madde tatbikatından dolayı, reşit olmıyan veya temyiz kudretini haiz bulunmıyan kimselerin veli veya vasileri mesuldürler.

**Madde 8** – Sivrisineklerin itlafi maksadiyle evler ve müstemilatı ile bağ ve bahçeler ve sair yerlerde kain olup içinde insan ve hayvan barınan bilümum binalara kalıcı haşere öldürücü madde püskürtülmesine ve gerekli sair tedbirlerin alınmasına engel olmak ve kalıcı haşere öldürücü madde tatbikinden itibaren beş ay geçmeden duvar ve tavan satırlarını silmek, yıkamak veya badana etmek yasaktır.

**Madde 9** – Yol, demiryolu, köprü su barajları, regülatör, sulama, boşaltma ve kurutma kanalları inşaatıyla fabrika, çiftlik gibi kalabalık halk kütlesi barındıran tesislere ait inşaat sırasında alakalı makam, müessese ve şahıslar sıtmayı önlemek bakımından Sıhhat ve İçtimai

Muavenet Vekaleti veya mahalli teşkilat tarafından gösterilecek tedbirleri önceden almak ve bunları devam ettirmekle mükelleftirler.

**Madde 10** – 5, 6 ve 9 uncu maddeler gereğince salahi yetli merciler tarafından alınması lüzumlu görülen tedbirler; alakalı Devlet daireleriyle belediyelere, köy hükmi şahıslarına, 3659 sayılı kanuna tabi teşekküllerle bunlara bağlı idare, müessese ve kurumlara ve sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait sair teşekküllerle bilümm hususi müessese ve işyeri sahip veya temsilcilerine ve diğer hakiki şahıslara yazılı olarak bildirilir. 7 ve 8 inci maddeler gereğince yapılacak muayenelerle haşere öldürücü madde tatbikatının zamanı; şehir, kasaba ve köylerde mahalli örf ve adete göre halka duyurulur.

**Madde 11** – Her sıtma vakasının ihbarı mecburidir. Askeri veya sivil resmi ve serbest bütün tabipler, bilümm hastane ve diğer sağlık müesseseleri başhekim veya müdürleri, bakteriyolojik tahlil laboratuvarları müdür veya mütehassısları teşhis ettikleri sıtma vakalarını bulundukları yerlerin bölge reisliklerine ve şubelerine, bu teşekküllerin bulunmadığı yerlerde Sıhhat ve İçtimai Muavenet Müdürlükleri, Hükümet tabiplikleri veya sağlık merkezi baştabipliklerine en seri vasıta ile haber vermekle mükelleftirler.

İhbarla mükellef olanlar; hastanın adı, soyadı, yaşı ve sarıh adresini alakalı makamlara yazı ile bildirmeye ve mücbir sebep olmadıkça hastadan alınacak kalın damla veya yayma kanı da beraber vermeye mecburdurlar.

Teşkilatın bulunmadığı yerlerde mahalli sağlık makamlarına yapılacak sıtmalı ihbarlarına ait 2 nci fıkrada münderiç malûmatı havi yazı ve kanların bu makamlarca mümkünse aynı günde, olmadığı takdirde ertesi günü en yakın bölge reisliğine gönderilmesi mecburidir.

**Madde 12** – Şehir ve kasabalarda sivrisinek üremesine mani olacak ve yok edilmesini sağlayacak tedbirleri almaya mahalli belediyeler mecburdur.

**Madde 13** – Teşkilatta çalıştırılanlar; su baskını, zelzele ve yangın veya umumi hayata müessir afetler gibi fevkalade haller müstesna olmak üzere mahalli idare amirleri tarafından muvakkat dahi olsa - asli vazifeleri haricinde sair hizmetlerde çalıştırılmazlar.

### **Cezai Hükümler**

#### **Madde 14 – (Değişik: 23/1/2008-5728/258 md.)**

Bu Kanun hükümleri gereğince salahi yetli merciler tarafından alınması lüzumlu görülen tedbirleri yerine getirmeyen 3659 sayılı Kanuna tabi teşekküller ve bunlara bağlı idare, müessese ve kurumlar ve sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait sair teşekküllere

mensup bilumum memur ve müstahdemler hakkında Türk Ceza Kanununun kamu görevlilerine ilişkin hükümleri tatbik olunur.

**Madde 15 – 5 ve 6 ncı maddeler gereğince alınması icabeden tedbirleri yerine getirmiyen, tesisleri yapmıyan veya mükellefiyetleri ifa eylemiyen hususi ve hükmi şahıslarla adi ortaklıkların işlerini fiilen idare eden vazifelileri ve taalluku halinde idare meclisi reisi ve azaları ve hakiki şahıslara dört yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.<sup>2</sup>**

**Madde 16 – (Değişik: 23/1/2008-5728/260 md.)**

7 nci madde hükmüne riayet etmeyenlere yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Fiilin tekrarı halinde para cezasının iki katı verilir.

**Madde 17 – (Değişik: 23/1/2008-5728/261 md.)**

8 inci maddede yazılı yasaklara aykırı hareket edenlere dört yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Fiilin tekrarı halinde para cezasının iki katı verilir.

**Madde 18 – (Değişik: 23/1/2008-5728/262 md.)**

9 uncu maddede yazılı tedbirleri almayan veya bunları idame ettirmeyen hususi hükmi şahıslarla adi ortaklıkların işlerini fiilen idare eden vazifelileri ve taalluku halinde idare meclisi reisi ve azaları ve hakiki şahıslara yediyüzelli Türk Lirası idarî para cezası verilir.

**Madde 19 – (Değişik: 23/1/2008-5728/263 md.)**

11 inci maddede yazılı mecburiyete riayet etmeyenlere dört yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Fiilin tekrarı halinde para cezasının iki katı verilir.

Bu Kanunda yazılı olan idarî para cezaları mahallî mülkî amir tarafından verilir.

**Madde 20 – (Değişik: 23/1/2008-5728/264 md.)**

Teşkilat tarafından bu Kanunda yazılı hususlar hakkında tanzim olunacak zabıt varakaları, sorumluların hüviyet ve ikametgahı tesbit edildikten sonra derhal yetkili mercie tevdi olunur.

**Madde 21 – (Mülga: 23/1/2008-5728/578 md.)**

**Müteferrik Hükümler**

---

<sup>2</sup> 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanunun 259 uncu maddesiyle; bu maddede yer alan “şahıslar üçyüz kırkyedimilyon lira idarî para cezasıyla cezalandırılırlar.” ibaresi “şahıslara dört yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.” şeklinde değiştirilmiştir.

**Madde 22** – Sıtma Savaşı Umum Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatında çalıştırılan bilümmemur ve hizmetliler umumi seferberlik dışında müeccel sayılırlar.

**Madde 23** – Vilayetlerce bölge reisleri, kazalarda şube tabipleri bulundukları mahallin hıfzıssıhha meclisinin tabii azasıdır.

**Madde 24** – Bölgeler grupu reisleri Vekalet encümenin intihabı ve Vekilin tasdiki üzerine kararname ile tayin edilirler.

**Madde 25** – Sıtmanın imhası için lüzumlu ilaç, malzeme ve teçhizat ile sair maddelerin ve motorlu nakil vasıtaları yedek parçalarının satın alınmasına ve bunların memleket dahilinde nakillerine mütaallik taahhüt işleri ve motorlu nakil vasıtalarının tamirleri 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir.

Ancak, mahallen teşkil olunacak satınalma komisyonlarında maliye teşkilatının bir temsilcisi bulundurulur.

**Madde 26** – 11/2/1946 tarih ve 4862 sayılı Kanunun, 16/6/1947 tarih ve 5087, 19/4/1948 tarih ve 5194, 1/8/1951 tarih ve 5825 sayılı kanunlarla muaddel (1) sayılı cetvelinden Sıtma Savaşı Umum Müdürlüğü merkez ve vilayetler teşkilatı ile Adana Sıtma Enstitüsü Müdürlüğü başlığı altındaki kadrolar kaldırılmış, bunların yerine bu kanuna bağlı cetvelde derece, aded, memuriyet unvanları ile aylık tutarları gösterilen kadrolar konulmuştur.<sup>3</sup>

**Madde 27** – 4871 sayılı Sıtma Savaşı Kanunu ilga edilmiştir.

**Madde 28** – Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

**Madde 29** – Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

**7402 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA  
ANAYASA MAHKEMESİ İPTAL KARARLARININ  
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTERİR LİSTE**

| Değiştiren<br>Kanunun/KHK'nin<br>veya İptal Eden | 7402 sayılı Kanunun<br>değişen veya iptal edilen<br>maddeleri | Yürürlüğe Giriş<br>Tarihi |
|--------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|---------------------------|
|--------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|---------------------------|

<sup>3</sup> Bu madde ile yeniden ihdas edilen kadrolar 1322 sayılı Genel Kadro Kanunun 9 uncu maddesi ile kaldırılmış olduğundan, kanuna ekli kadro cetvelleri alınmamıştır.

| Anayasa Mahkemesi<br>Kararının Numarası |                                   |                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------|-----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 520                                     | 1                                 | 30/12/1964                                                                                                                                                                            |
| 4854                                    | 15, 16, 17, 18, 19, 20            | 6/5/2003                                                                                                                                                                              |
| 5728                                    | 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20,<br>21 | 8/2/2008                                                                                                                                                                              |
| KHK/698                                 | 1                                 | 24/6/2018 tarihinde<br>birlikte yapılan<br>Türkiye Büyük Millet<br>Meclisi ve<br>Cumhurbaşkanlığı<br>seçimleri sonucunda<br>Cumhurbaşkanının<br>andiçerek göreve<br>başladığı tarihte |